

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل				
پیاپی‌سازی	تصحیح و ویرایش اولیه	ذکر مأخذ	ویرایش دوم	تکمیل مأخذ و ویرایش نهایی

تحفه‌هایی از گنجینه‌ی معارف امام حسین علیه السلام

امام حسین علیه السلام فرمودند: **إِنَّ خَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْكُمْ نِعْمَةٌ مِنَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ [فَاعْتَنِمُوهَا] فَلَا تَمَلُّوهَا:** ^۱ نیازمندی‌های مردم به شما، نعمت‌های خدا بر شماست؛ پس در برابر نعمت‌های الهی از خودتان نارضایتی، ملالت و بی‌حوصلگی نشان ندهید. اگر مردم نیازمند آمدند و نیازها و مشکلاتشان را به شما عرضه کردند، این نعمت خداست که نصیب شما شده؛ انسان که با نعمت، با بی‌حوصلگی و کسالت برخورد نمی‌کند! از آن استقبال کنید! در بعضی جاها دیده‌ام که در ادامه‌ی روایت این عبارت هم آمده است: **فَلَا تَمَلُّوا النِّعْمَ فَتَسْحَوُلَ إِلَىٰ غَيْرِكُمْ:** ^۲ در برابر این نعمت‌ها از خودتان بی‌رغبتی و نارضایتی نشان ندهید؛ چراکه ممکن است خدا این نعمت را از شما سلب کند و به سمت غیر شما بفرستد؛ یعنی دیگر نیازمندی به سوی شما نیاید و به سمت دیگران بروند و شما از این نعمت محروم شوید.

حدیث دوم:

۱. لیثی، عیون‌الحکم، ص ۱۵۸؛ تمیمی آمدی، غرر‌الحکم و درر‌الکلم، ص ۳۸ و دیلمی، ارشاد‌القلوب، ج ۱، ص ۱۳۸.
۲. مجلسی، بحار‌الانوار، ج ۷۵، ص ۱۲۷؛ محدث‌نوری، مستدرک‌الوسائل، ج ۱۲، ص ۳۶۹ و دیلمی، اعلام‌الدین، ص ۲۹۸.

اباعبدالله الحسین علیه السلام فرمودند: **نَافِسُوا فِي الْمَكَارِمِ وَ سَارِعُوا فِي الْمَغَانِمِ!**^۳ منافسه در زبان عربی از نفس نفس زدن می آید. کسی که تند می دود یا اسبی که به تاخت می رود، نفس نفس می زند. فرمودند: **نَافِسُوا فِي الْمَكَارِمِ:** سعی کنید در مکرمتها و بزرگواریها، شتابان و نفس نفس زنان بروید؛ در به دست آوردن کرامتها و بزرگواریها، سست و شل راه نروید؛ با شتاب حرکت کنید! **وَ سَارِعُوا فِي الْمَغَانِمِ:** و در استفاده کردن و بهره بردن از فرصتها و غنیمت گرفتن از لحظهها، سرعت را به نهایت درجهی خودش برسانید؛ برای اینکه در مسیر بندگی خدا، زودتر به دستاوردهای کمال برسید، تا جایی که می توانید با سرعت بیشتری تلاش کنید.

حدیث سوم:

قَالَ فَمَا الْغِنَى؟ خدمت اباعبدالله الحسین علیه السلام عرض شد غنا و بی نیازی چیست؟ **قَالَ قَلَّةُ أَمَانِيكَ وَ الرِّضَا بِمَا يَكْفِيكَ:** حضرت فرمودند: غنا، ثروتمندی و بی نیازی در این است که خواستهها و آرزوهای را اندک کنی و به آن چیزی که زندگی تو را کفایت می کند، راضی شوی. زیاده طلب، تجمل خواه، تنوع طلب و اهل حرص و آز نباشی و به همانی که تو را کفایت می کند، قانع باشی. فرمودند: انسان بی نیاز و ثروتمند، کسی است که این دو خصوصیت را دارد؛ یکی اینکه آرزوها و آمالهای دور و دراز دنیوی را در سرش نمی پروراند؛ دوم به همان حدی از زندگی که نیازهای واقعی او را تأمین می کند، بسنده می کند؛ دنبال تجملات، تشریفات، زر و زیورها، زینتها و امثال آنها نیست و همین که نیازهای واقعی زندگیش تأمین می شود، او را راضی می کند.

۳. مجلسی، بحارالانوار، ج ۷۵، ص ۱۲۱؛ اربلی، کشف الغمّه، ج ۲، ص ۲۹ و محدث قمی، سفینه البحار، ج ۲، ص ۶۳۸.

قَالَ فَمَا الْفَقْرُ؟ بعد عرض کردند: فقر، تهیدستی و گدایی چیست؟ قَالَ الطَّمَعُ وَ شِدَّةُ الْقُنُوطِ: ^۴ فرمودند: گدایی و فقر هم دو چیز است؛ یکی طمع و حرص داشتن و دوم شدت یأس و ناامیدی. انسانی که طمع زیادی دارد، و هرچه به او بدهی، باز هم برایش کم است، فقیر است؛ همچنین انسانی که از رزاقیت خدا و اینکه خدا نیاز او را تأمین می‌کند، مأیوس است، او هم فقیر است. خدای متعال بنده‌ای را خلق نمی‌کند که او را درمانده رها کند! پس غنا در اندک بودن آرزوها و راضی بودن به همان حد تأمین نیازهای واقعی زندگی است و فقر و گدایی هم در طمعکار بودن و شدت ناامیدی از عطا‌های الهی است.

حدیث چهارم:

حضرت فرمودند: إِيَّاكَ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَخَافُ عَلَى الْعِبَادِ مِنْ ذُنُوبِهِمْ وَ يَأْمَنُ الْعُقُوبَةَ مِنْ ذَنْبِهِ: ^۵ برحذر باش که از کسانی باشی که از گناه‌های مردم می‌ترسد؛ که مردم عجب گناه‌هایی می‌کنند! وای بر حال آنها! چه بر سرشان می‌آید؟! اما خود را از عقوبت گناه‌هایی که خودش مرتکب می‌شود، در امان می‌بیند و اصلاً احساس ترس و نگرانی ندارد. فرمودند: بپرهیز از اینکه این‌گونه باشی!

حدیث پنجم:

حضرت فرمودند: مَنْ نَفَسَ كُرْبَةً مُؤْمِنٍ فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ: ^۶ کسی که گرفتاری، اندوه و گرفتگی را از مؤمنی بردارد و گره‌ای از کار او بگشاید، فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ! خدا همه‌ی

۴. مجلسی، بحارالانوار، ج ۶۹، ص ۱۹۴؛ صدوق، معانی الاخبار، ص ۴۰۱ و شامی، یوسف بن حاتم، الدر المنظّم، ص ۵۳۳.

۵. کلینی، کافی، ج ۸، ص ۴۹؛ ابن شعبه حرّانی، تحف العقول، ص ۲۴۰؛ ورام بن ابی فراس، مجموعه‌ی ورام، ج ۲، ص ۴۶ و مجلسی، بحارالانوار، ج ۷۵، ص ۱۲۱.

۶. مجلسی، بحارالانوار، ج ۷۵، ص ۱۲۲؛ محدث قمی، سفینه البحار، ج ۲، ص ۶۳۸ و اربلی، کشف الغمّه، ج ۲، ص ۳۰.

گرفتاری‌های دنیا و آخرت او را می‌گشاید و گره از همه‌ی کارهای دنیوی و اخروی او باز می‌کند. اینها شاه‌کلیدهای زندگی سعادت‌مند دنیا و آخرت است که اهل بیت علیهم‌السلام به ما می‌دهند.

حدیث ششم:

اباعبدالله‌الحسین علیه‌السلام فرمودند: **مَنْ طَلَبَ رِضَى النَّاسِ بِسَخَطِ اللَّهِ وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ**:^۷ کسی که از طریق مرتکب شدن عملی که موجب خشم خداست، رضایت، خشنودی و تأیید مردم را می‌طلبد؛ و عملی را که موجب خشم خداست، انجام می‌دهد تا مردم از او خوششان بیاید و تشویقش کنند و بارک‌الله و آفرین به او بگویند، **وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ!** خدای متعال چنین کسی را رها می‌کند و او را به خود مردم وامی‌گذارد. در دعاها داریم: **رَبَّنَا لَا تَكِلْنَا إِلَى أَنْفُسِنَا طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا**:^۸ خدایا! ما را وامگذار! خدا این‌چنین شخصی را به مردم وامی‌گذارد و می‌داند اگر کسی به مردم واگذار شود، چه بلایی سرش می‌آید!

حدیث هفتم:

حضرت فرمودند: **إِيَّاكَ وَظُلْمَ مَنْ لَا يَجِدُ عَلَيْكَ نَاصِرًا إِلَّا اللَّهَ جَلَّ وَعَزَّ**:^۹ بترس و بپرهیز از ستم کردن به کسی که هیچ یآوری در برابر تو ندارد، جز خدای عزوجل! جز خدا کسی را پیدا نمی‌کند که در برابر توی ظالم، به او کمک کند. خیلی بترس از ظلم کردن به چنین کسی که جز خدا، هیچ حامی‌یی

۷. مفید، اختصاص، ص ۲۲۵؛ مجلسی، بحارالانوار، ج ۷۵، ص ۱۲۶؛ محدث‌نوری، مستدرک‌الوسائل، ج ۱۲، ص ۲۰۹ و صدوق، امالی، ص ۲۰۱.

۸. با اندکی تفاوت: کلینی، کافی، ج ۲، ص ۵۸۱؛ مجلسی، بحارالانوار، ج ۱۴، ص ۳۸۷ و فیض‌کاشانی، وافی، ج ۹، ص ۱۶۶۱.
(رَبِّ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا)

۹. ابن‌شعبه‌ی حرّانی، تحف‌العقول، ص ۲۴۶؛ مجلسی، بحارالانوار، ج ۷۵، ص ۱۱۸؛ صدوق، امالی، ص ۱۸۲؛ لیثی، عیون‌الحکم، ص ۱۰۰ و کلینی، کافی، ج ۲، ص ۳۳۱.

ندارد! چون کسی که به او ظلم کند، خدا حامی آن مظلوم است و کسی که بخواهد با خدا مقابله کند، دیگر معلوم است چه بر سر او می‌آید!

سخن آخر اینکه ادعیه‌ی بسیار زیبایی از اباعبدالله علیه السلام روایت شده، در کتابی به نام الصَّحِيفَةُ الْحُسَيْنِيَّةُ که به زبان عربی است. همان‌طور که صحیفه‌ی سجادیه، علویه، فاطمیه و مهدویه داریم، این کتاب هم صحیفه‌ی حسینیه است و ادعیه‌ی بسیار زیبا و عارفانه‌ای که از اباعبدالله‌الحسین علیه السلام روایت شده، در آن گرد آمده است.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ